

RAZISKOVALNA NALOGA

VODNJAKI V OBČINI VOJNIK

Avtorici: Jelena Perić, Lucija Slapnik

Mentorica: Petra Strnad

Lektorica: Barbara Ojstršek Bliznac

Šola: OŠ Vojnik

VOJNIK, 2008

1. Kazalo

Kazalo vsebine

1. Kazalo	2
2. Povzetek	4
3. Zahvala	6
4. Uvod	7
5. Teoretični del naloge	8
6. Eksperimentalni del naloge	9
7. Razprava	18
8. Zaključek	19
9. Viri	19

Kazalo slik

1. slika – Rjavi vodnjak z ročno črpalko	9
2. slika – Nekoč je bil vodnjak	10
3. slika – Vodnjak	11

Kazalo grafikonov

Graf 1	13
Graf 2	14
Graf 3	15
Graf 4	16
Graf 5	17

VODNJAK

Na bregu stoji vodnjak,
si k njemu želi vsak.
Ker tam je najčistejša voda,
zahaja k njemu le gospoda.

Prišla je zima
in vodnjak zasnežila.
Voda v njem je zmrznila,
lepota se je pokrila.

Gospoda se ob pečki grela
ter bila vesela.
Čez okno gledali so zimo
in pripovedovali rimo.

Čez nekaj časa se je sneg stopil
in vodnjak je snežno odejo odkril.
Voda se je odtalila
in gospoda se je spet do njega sprehodila.

Avtorici: Lucija Slapnik in Jelena Perić

2. Povzetek

Naslov: **Vodnjaki v občini Vojnik**

Avtorici: Jelena Perić in Lucija Slapnik

Mentorica: Petra Strnad

V najini raziskovalni nalogi vam bova predstavili vodnjake v občini Vojnik. Prebrali si boste lahko, kaj so to vodnjaki, kje in kdaj so nastali, iz česa so zgrajeni, kdo je njihov lastnik, zakaj so se uporabljali v preteklosti in zakaj se uporabljajo sedaj. Sestavili bova tudi anketni list in naredili analizo ankete, ki jo bodo izpolnili učenci 8. razreda devetletke v Vojniku. Anketa nam bo povedala, koliko osmošolci vedo o vodnjakih. Naredili bova tudi manjšo maketo enega izmed vodnjakov v Vojniku.

Address: **Fountains in the municipality Vojnik**

Prepared by: Jelena Perić in Lucija Slapnik

Mentor: Petra Strnad

In our research project we are going to introduce some fountains in the municipality Vojnik. You can find here what the fountains are, where and when they have been built, about material that the fountains have been made from, who is their owner and for what reason they have been used and are still using. We are going to prepare a survey whit the scholars of class 8 our primary school and after the survey we are plan to make an analysis. The analysis will represent us how much our scholars know the fountains. Additional we are going to make the small model one of the fountains in city Vojnik.

3. Zahvala

Pri izdelovanju raziskovalne naloge so nama pomagali: najina mentorica, gospa Petra Strnad, učitelja računalništva, gospod Gregor Palčnik ter gospod Jure Uranič, ter slavistka, ki je pregledala najino raziskovalno nalogo, gospa Barbara Ojstršek Bliznac.

Vmes so nama na pomoč priskočili tudi učiteljica slovenščine gospa Milena Jurgec, učiteljica nemščine in državljanske vzgoje in etike gospa Simona Šarlah ter knjižničarka gospa Ivanka Kranjc.

Veliko pomembnih stvari pa sva izvedeli tudi iz knjige Francija Horvata, Sto vodnjakov na Slovenskem.

4. Uvod

Iz najine raziskovalne naloge lahko izveste veliko stvari o vodnjakih v občini Vojnik.

Ker Vojnik ni ravno velik kraj in vodnjaki že tako po celem svetu izgubljajo na svojem pomenu in številu, sva se odločili, da izveva vsa, j koliko o vodnjakih vedo učenci 8. razreda devetletne šole v Vojniku.

To seveda ni bil glavni razlog za pisanje raziskovalne naloge, glavni razlog je bil ta, da nadgradiva najino znanje o vodnjakih in na ta način poskušava še druge seznaniti z njihovim pomenom.

Pri izdelavi naloge sva potrebovali veliko pomoči. V največjo pomoč nama je bila knjiga Sto vodnjakov na Slovenskem. Za njo pa so se uvrstili tudi drugi posamezniki.

Ta naloga je zanimiva in vredna, da si jo preberete. V njo je vloženo veliko želje in truda.

Mogoče bo ta naloga bolj zanimala ljudi, ki se spoznajo na vodnjake. Tistim, ki jih vodnjaki ravno ne navdušujejo, pa priporočava, da jo preberete.

5. Teoretični del naloge

Vodnjaki so z izgradnjo cevovodov in vodnih omrežij izgubili svoj prvotni namen. Zato se je tudi njihovo število drastično zmanjšalo.

V preteklosti, ko ni bilo vodovodnih omrežij, pa je imela skorajda vsaka hiša svoj vodnjak, iz katerega so pridobivali vodo. Sedaj ti vodnjaki propadajo. Le malo ljudi se zaveda njihovega pomena, zato jih je tudi zelo malo obnovljenih.

Da bi izvedeli kaj več o vodnjakih v občini Vojnik, sva povprašali ljudi, ki imajo vodnjak. Želeli sva izvedeti kaj o njihovi zgodovini in namenu uporabe.

Toda teh podatkov je bilo zelo malo, kar res pove, da ljudje danes vemo zelo malo o vodnjakih, saj smo jih kar veliko zanemarili. Ob pomanjkanju podatkov sva morali narediti tudi anketo z osmošolci in jih povprašali, ali imajo doma vodnjak. V večini primerov je bil odgovor ne.

Če združimo čisto vse rezultate dosedanjih raziskav, pridemo do naslednjega spoznanja:

- **vodnjaki so izgubili na svoji vrednosti in številu, ker sedaj vodo dobivamo po vodovodnih ceveh.**

Zelo lepo misel je napisal tudi spodaj citirani avtor.

»Ljudje so ob vodnjakih preživali, vodnjaki ob ljudeh le malokdaj.« (Horvat Franci, 1956

str. 16 - Sto vodnjakov na Slovenskem)

6. Eksperimentalni del naloge

Za začetek sva se odpravili po Vojniku in si ogledali, koliko ljudi ima vodnjake. Bili sva kar malo presenečeni, saj sva jih našli zelo malo (tri). Toda vseeno sva lastnika dveh malo povprašali o zgodovini nastanka njihovih vodnjakov.

Foto: Jelena Perić, 25.2. 2008

1. slika – Rjavi vodnjak z ročno črpalko
Cesta ob Hudinji 13

Vodnjak je star približno 100 let. Obložen je s kamnom, globok 3,5 - 4 m. Vodo iz njega uporabljajo za zalivanje vrta.

Foto: Jelena Perić, 25.2. 2008
2. slika – Nekoč je bil vodnjak
Celjska cesta 15

Obložen s kamnom, globok je bil 5-6 m, star približno 100 let.

Foto: Lucija Špeglič, 23.2. 2008

3. slika – Špegličev vodnjak

Arclin 60

Zgrajen iz kamna, voda je pitna, globok 6 m, star 200 let.

Zaradi pomanjkanja podatkov, sva izdelali anketo s pomočjo katere sva izvedeli še nekaj več o vodnjakih.

ANKETNI VPRAŠALNIK

Anketirani so bili učenci 8. razredov, devetletne šole v Vojniku.

(vseh skupaj 84 učencev)

1. Ali imate pri vas doma vodnjak?

- a) Da.
- b) Ne.
- c) Ne vem.

2. Kaj meniš, da je vodnjak?

- a) Naprava za zbiranje, shranjevanje in pridobivanje podzemne vode za pitje.
- b) Okras za gradove, vrtove, ...
- c) Naprava za pridobivanje deževnice.

3. Kaj misliš, da je v vodnjakih?

- a) Blato.
- b) Voda.
- c) Kamen.
- d) Ne vem.

4. Kje misliš, da najdemo vodnjake?

- a) Na dvoriščih in gradovih.
- b) V hišah.
- c) V mestih.

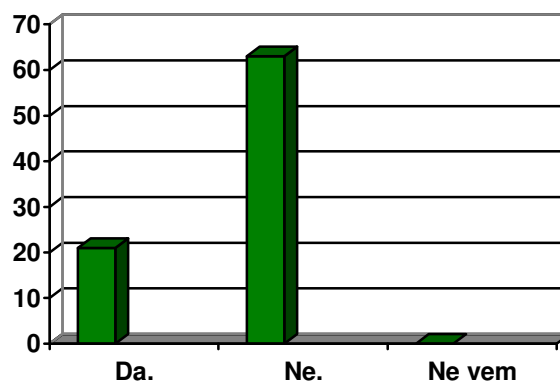
5. Iz česa meniš, da so zgrajeni vodnjaki?

- a) Kamna.
- b) Lesa.
- c) Plastike.
- d) Ne vem.

REZULTATI ANKETE

Rezultati prvega vprašanja.
Ali imate pri vas doma vodnjak?

Graf 1: Rezultati prvega vprašanja

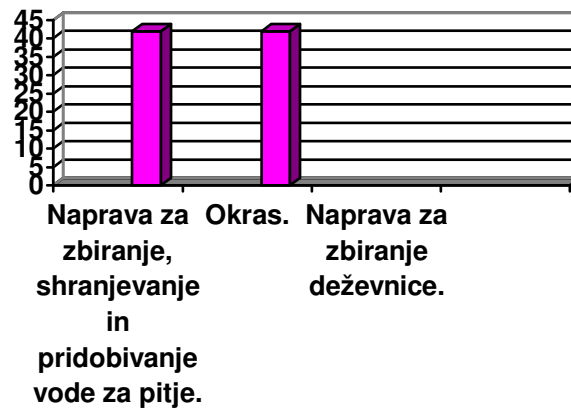

UGOTOVITEV: Pri prvem vprašanju sva ugotovili, da ima 21 učencev doma vodnjak, 53 pa ga nima.

Rezultati drugega vprašanja.

Kaj meniš, da je vodnjak?

Graf 2: Rezultati drugega vprašanja

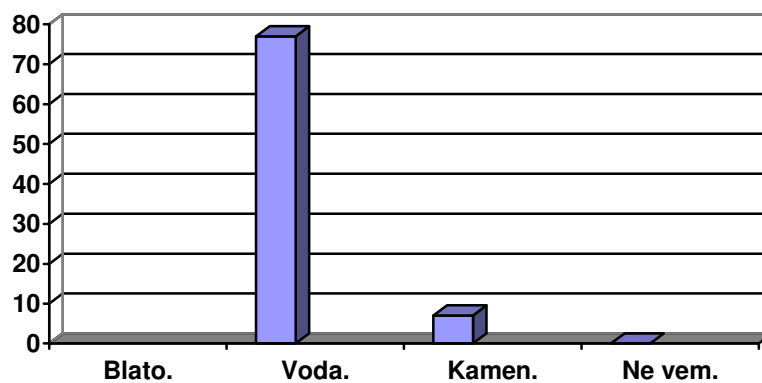

UGOTOVITEV: Pri drugem vprašanju sva ugotovili, da 42 učencev meni, da je vodnjak naprava za zbiranje, shranjevanje in pridobivanje vode za pitje, 42 učencev pa meni, da je vodnjak okras.

Rezultati tretjega vprašanja.

Kaj misliš, da je v vodnjakih?

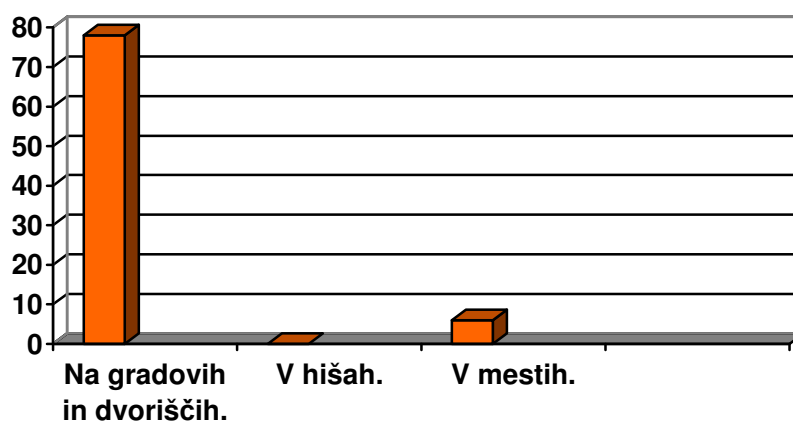
Graf 3: Rezultati tretjega vprašanja

UGOTOVITEV: Pri tretjem vprašanju sva ugotovili, da 77 učencev misli, da je v vodnjakih voda, 7 učencev pa misli, da je v vodnjakih kamen.

Rezultati četrtega vprašanja.
Kje misliš, da najdemo vodnjake?

Graf 4: Rezultati četrtega vprašanja

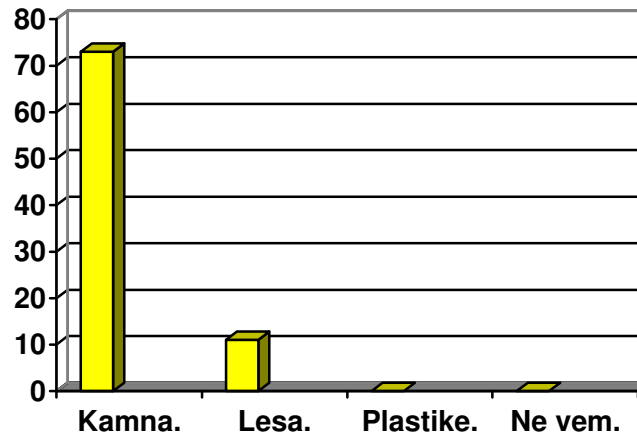

UGOTOVITEV: Pri četrtem vprašanju sva ugotovili, da 78 učencev misli, da vodnjake najdemo na dvoriščih in gradovih, 6 učencev pa misli, da vodnjake najdemo v mestih.

Rezultati petega vprašanja.

Iz česa meniš, da so zgrajeni vodnjaki?

Graf 5: Rezultati petega vprašanja

UGOTOVITEV: Pri petem vprašanju sva ugotovili, da 73 učencev meni, da so vodnjaki zgrajeni iz kamna, 11 učencev pa meni, da so zgrajeni iz lesa.

7. Razprava

Če sedaj pogledamo rezultate ankete, odgovore ljudi, ki sva jih povprašali o njihovih vodnjakih in vse ostale podatke, ki sva jih vedeli že sami, pridemo do naslednjih rezultatov:

- da ima od 84 učencev v občini Vojnik doma vodnjak le 21 učencev, kar je zelo malo;
- od 84 učencev je samo 42 učencev odgovorilo, da je vodnjak naprava za pridobivanje in shranjevanje vode za pitje;
- pri tretjem vprašanju je 77 učencev odgovorilo, da je v vodnjaku voda in 7 učencev, da je v njem kamen;
- na četrto vprašanje pa so odgovorili tako, kot sva pričakovali, 78 jih je odgovorilo, da vodnjake najdemo na gradovih in dvoriščih, 6 pa jih je odgovorilo, da jih najdemo v mestih;
- pri petem vprašanju so naju malo presenetili saj je kar 77 učencev odgovorilo, da je vodnjak zgrajen iz lesa, le 11 jih je odgovorilo, da je iz kamna;

Domačini s katerimi sva se pogovarjali so nama povedali, da so njihovi vodnjaki zgrajeni iz kamna. Globoki so okoli 6 metrov.

Če sedaj to pogledamo, lahko vidimo, da v Vojniku ni ravno dobro znanje o vodnjakih, kar dokazuje naša anketa in odgovori učencev. Meniva, da poznavanje vodnjakov v Vojniku ter po celi Sloveniji ni na visoki ravni.

8. Zaključek

S pomočjo raznih virov sva še bolje spoznali vodnjake. Pred začetkom izdelovanja raziskovalne naloge sva menili, da veva veliko o vodnjakih, vendar je bil to le majhen delček tega, kar sva spoznali, ko sva brskali za informacijami.

9. Viri

Literatura:

- Horvat Franci: Sto vodnjakov na Slovenskem; str. 15, 16, uvod